

Návrh na postup začlenění "strategie rozvoje kultury MČ Praha 14" do celkové strategie rozvoje MČ Praha 14

verze 23.11.2011

vypracovali: MgA. Olga Škořochová-Bláhová, MgA. Jakub Deml (Kvas o.s.)

Obsah

ÚVOD	2
VYMEZENÍ POJETÍ KULTURY A PŘÍNOSY KULTURY	2
ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA MČ PRAHA 14.....	2
VYHODNOCENÍ "KONCEPCE ROZVOJE KULTURY, SPORTU A VOLNÉHO ČASU NA ÚZEMÍ MĚSTSKÉ ČÁSTI PRAHA 14"	2
<i>Část 1 - Vazba na strategické dokumenty.....</i>	<i>2</i>
<i>Část 2 - Shrnutí současného stavu .....</i>	<i>2</i>
<i>Část 3 - Vize a cíle / návrhy řešení.....</i>	<i>2</i>
<i>Závěr.....</i>	<i>2</i>
<i>Využití Koncepce a podkladových materiálů pro tento dokument.....</i>	<i>2</i>
KULTURA V KONTEXTU DALŠÍCH KONCEPČNÍCH A STRATEGICKÝCH DOKUMENTŮ MČ A HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY (závěry)	2
<i>Zákonná povinnost a politická dohoda .....</i>	<i>2</i>
<i>Studované dokumenty na úrovni MČ .....</i>	<i>2</i>
<i>Studované dokumenty na úrovni Hlavního města Prahy .....</i>	<i>2</i>
SOUČASNÝ STAV A PODPORA KULTURY V MČ PRAHA 14	2
<i>Kvíz Praha 14 p.o. ....</i>	<i>2</i>
<i>Sekce kultury v rámci úřadu MČ.....</i>	<i>2</i>
<i>Grantová politika MČ .....</i>	<i>2</i>
<i>Infrastruktura.....</i>	<i>2</i>
<i>Komunikace a propagace.....</i>	<i>2</i>
<i>Cílové skupiny, potřeby občanů, aktéři na poli kultury a umění .....</i>	<i>2</i>
<i>Kulturní a historické dědictví.....</i>	<i>2</i>
POTENCIÁL KULTURY A UMĚNÍ PRO ROZVOJ MČ PRAHA 14 (hypotéza)	2
<i>Kulturní infrastruktura .....</i>	<i>2</i>
<i>Nejbližší spojenci - mapování aktérů na poli kultury a umění .....</i>	<i>2</i>
<i>Kultura a volnočasové aktivity, sport a vzdělávání.....</i>	<i>2</i>
<i>Kultura a umění ve vztahu k problematice veřejného prostoru a sídlišť .....</i>	<i>2</i>

DOPORUČENÍ DALŠÍHO POSTUPU pro krátkodobý horizont (od roku 2012) 3

- 1 - *Transformace městské příspěvkové organizace Kviz p.o.* 3
- 2 - *Spolupráce s nezávislými subjekty a občany, aktivace komunity* 3
- 3 - *Krása - nová identita sídlišť* 3
- 4 - *Pracovní skupiny pro jednotlivá "kulturní" témata* 3
- 5 - *Komunikační strategie pro kulturu* 3

DOPORUČENÍ DALŠÍHO POSTUPU ve střednědobém horizontu (2012-2014).....3

- Příprava a realizace "Strategie rozvoje kultury a umění MČ Prahy 14" participativním způsobem.* 3

AKČNÍ PLÁN pro období 2011 - 2013.....3

- 2011 3
- 2012 3
- 2013 3

ÚVOD

Cílem předkládaného dokumentu je analyzovat výchozí stav a iniciovat proces **začlenění kultury a umění do strategického uvažování o rozvoji městského celku Prahy 14** v kontextu aglomerace Hlavní město Praha.

Dokument na základě dostupných informací a analýz shrnuje a představuje **argumenty pro potřebnost "kulturní strategie"** jakožto součásti celkové strategie rozvoje MČ a nastiňuje efekty, které kultura a umění mohou MČ PHA 14 přinášet v návaznosti na další rozvojové oblasti.

Argumentace se opírá jednak o zákon, politickou dohodu, strategické a koncepční materiály na úrovni MČ a Hlavního města Prahy jako přímo nadřazeného správního celku, jehož je MČ součástí a na jehož funkce MČ navazuje.

Materiál je vytvářen jako **expertní analýza současného stavu a kontextu, zakončená expertními doporučeními**.

Závěry a doporučení je proto nutno chápat jako **rámcový vstupní pohled**, který je třeba dále prohloubit a ověřit v širokém plénu, kde budou zastoupeni všichni klíčoví aktéři "kulturního ekosystému" MČ PHA 14.

Výsledný předkládaný **návrh dalšího postupu a akční plán** je proto navržen tak, aby došlo k dalšímu ukotvení a prohloubení pohledu na problematiku. Důraz je kladen na expertnost i oporu navrhovaných řešení nejen ze strany politické reprezentace ale i ze strany primárních příjemců kultury, tedy především samotných obyvatel MČ. Návrh dalšího postupu odpovídá "dobré praxi" nejen v ČR ale i standardům v rámci EU.

Dokument stojí na počátku **dlouhodobé procesu**, který povede k vytvoření koncepčního materiálu pro oblast kultury provázaného s ostatními současnými koncepčními a budoucími strategickými materiály MČ. Tato budoucí "kulturní strategie" bude základem dlouhodobé a systematické podpory kultury a umění (a její návaznosti na další oblasti života jako je vzdělávání, sport, ekologie...) a umožní **využívat benefity kultury a umění pro zvýšení kvality života v MČ PHA 14**.

VYMEZENÍ POJETÍ KULTURY A PŘÍNOSY KULTURY

Vymezení pojmů **kultura a umění** přebíráme z důvodu lepší provázanosti z dokumentu kulturní politiky Hlavního města Prahy: v koncepci kulturní politiky hl. m. Prahy a v navazujících realizačních dokumentech jsou použity pojmy běžně užívané příslušnými orgány Evropské unie a Ministerstvem kultury ČR:

Kulturou se rozumí souhrn hmotných a nehmotných (duševních) statků vytvořených lidstvem v průběhu dějin (tzv. kulturní dědictví), dynamický systém hodnot a aktivit, které vznikají na základě uspokojování lidem vrozených kulturních i uměleckých potřeb.

Pojem **umění** je součástí pojmu kultura, umění je individuálním procesem tvorby a vnímání estetických hodnot, a zároveň formou společenského vědomí.

Uměleckou tvorbou se rozumí ryze osobní projev jednotlivce jak ve fázi vlastní tvorby, tak při jejím přijímání a vnímání. Tím, že působí na široký okruh lidí, stává se i veřejným statkem. Proto jsou umění a kultura vnímány u nás i v zahraničí jako oblast, která si **zasluhuje systematickou podporu orgánů veřejné správy.**

Členění kultury vychází z metody, aktuálně používané v ostatních zemích Evropské unie (aktuálně **performing arts, kulturní dědictví, literatura, visual arts**). Používání totožných pojmů s totožným obsahem je nezbytným předpokladem pro kombinaci domácích a evropských zdrojů na podporu kultury. Každá z těchto oblastí obsahuje řadu podskupin, které teprve pokrývají jednotlivé obory, druhy, žánry.

Zároveň vzhledem ke stěžejnímu charakteru MČ, jako residenční čtvrti pracujeme s pojmy **kulturně komunitní a kulturně volnočasové aktivity**

Kulturní politika HMP přínos kultury a umění charakterizuje takto:

Kultura pomáhá formulovat myšlenky a názory, reflektuje společenské a estetické fenomény a poskytuje prostor pro vyjádření individuálních postojů. Pozitivně se projevuje ve vzdělanosti obyvatel města, sehrává nenahraditelnou roli při prezentaci Prahy na mezinárodních fórech, je důležitým marketingovým nástrojem a v neposlední řadě ekonomickým a sociálním stimulem. Kultura zvyšuje kvalitu života a přispívá k stabilitě společnosti, regeneruje ji, zhodnocuje a zvyšuje lidské poznání, utváří životní styl, napomáhá sebepoznání a sebeidentifikaci člověka. Je zdrojem zábavy a náplní volného času, zlepšuje duševní zdraví občanů, přitahuje mladé lidi a chrání je před negativními vlivy a různými druhy chorobných závislostí. Je zároveň prevencí vzniku sociálně patologických jevů – jako například rasové a národnostní nesnášenlivosti a netolerance vůči handicapovaným, nemocným, seniorům, menšinám.

ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA MČ PRAHA 14

Praha 14 je zejména residenční městskou částí, jedná se tedy primárně o čtvrť sloužící bydlení nebo volnočasovým aktivitám. Vzhledem k tomu, že je dobře dopravně propojena s městskou aglomerací Hlavní město Praha, „obyvatelé jezdí za zelení, nákupy i kulturou jinam“.

Na rozdíl od dobrého spojení s HMP jsou jednotlivé lokality MČ vzájemně dopravně hůře dostupné. Některé vnitřní části jednotlivých lokalit (zejména na sídlišti Černý most) jsou také obtížně dostupné MHD. Jednotlivé lokality sice nejsou ve své vnitřní struktuře většinou zatíženy transitní dopravou, nicméně právě tato vytváří jednu z urbánních bariér prostupnosti MČ jako celku (silnice, železnice).

Městská část má jak urbanisticky tak demograficky 3 kontrastní typy území, která nejsou vzájemně dobře propojena vzhledem k přírodním i urbánní bariérám:

1/ sídliště Černý most (cca 1/3 území MČ na kterém žije cca 2/3 obyvatel) – na sídlišti panuje velká migrace, v mnoha případech se jedná o přechodné bydlení, mladí lidé se po etablování stěhují do lepších lokalit.

2/ území se starou domkovou nebo vilovou zástavbou + nové vilové čtvrti cca 1/3 obyvatel na cca 2/3 území MČ - stálé obyvatelstvo nebo nové obyvatelstvo, které se usazuje spíše natrvalo

3/ zelené plochy s nulovým osídlením, které jsou obtížně dostupné pro obyvatele k využití např. pro volnočasové aktivity.

I z důvodů velké rozdílnosti jednotlivých území si městská část obtížně buduje vlastní Identitu. Obyvatelé cítí příslušnost k jednotlivým lokalitám, jako jsou Hloubětín, Černý most... a mnohdy ani nevědí, že jsou obyvateli právě MČ Praha 14.

Samospráva chce změnit fakt, že lidé jsou nuceni za zelení, nakupováním i kulturou jezdit jinam a chce zvyšovat kvalitu života v místě. V rámci své vize chce budovat zejména IDENTITU MČ a sounáležitost občanů s místem skrze transparentní podporu seberealizace různých skupin svých občanů. Chce budovat ZNAČKU městské části zejména dovnitř, ke svým obyvatelům, ale i navenek. Chce budovat OTEVŘENOU RADNICI a propagovat její činnost a napomáhat PROPOJENÍ LIDÍ – BUDOVÁNÍ KOMUNITY, či komunit.

VYHODNOCENÍ "KONCEPCE ROZVOJE KULTURY, SPORTU A VOLNÉHO ČASU NA ÚZEMÍ MĚSTSKÉ ČÁSTI PRAHA 14"

Dokument s názvem „Koncepce rozvoje kultury, sportu a volného času na území městské části Praha 14“ (dále jen Koncepce), byl zpracován pod vedením zástupkyně starosty pí. Tománkové v květnu 2011. Jedná se o pracovní materiál, který nebyl zatím formálně přijat.

Cílem následujícího textu je materiál okomentovat z hlediska jeho informačního přínosu, strategické a formální funkčnosti a inovativnosti řešení pro konkrétní situaci a charakter MČ a

navrhnout jeho využití.

Ke Konceptci byly dále zpracovány dvě přílohy, totiž „Dlouhodobé cíle Konceptce rozvoje kultury, sportu a volného času na území městské části Praha 14 – akční plán“ (Dále jen STRATEGIE) a „Metodika hodnocení harmonogramu“ (dále jen Metodika). Jako podklad pro interní potřebu byly zpracovány dvě dílčí analýzy, „Grantová politika m.č. Praha 14 v období 2001 – 2010 v oblasti kultury, volného času a sportu“ (dále jen Grantová politika) a „Obsah činnosti Kvíz Praha 14 a oddělení/úseku kultury ÚMČ Praha 14 za rok 2010“ (dále jen Obsah činnosti).

Dokument Konceptce se skládá ze 7 kapitol: 1. Úvod, 2. Vazba na strategické dokumenty, 3. Popis aktuálního stavu na území MČ, 4. Potenciální oblasti rozvoje, 5. Vymezení cílových skupin, 6. Vize a cíle, 7. Hodnocení.

Pro zjednodušení dalšího komentáře dělíme obsah Konceptce na jakési tři části, které považujeme za celky a pod ně řadíme, víceméně tak, jak jdou za sebou, původní kapitoly konceptce. První část – **vazba na strategické dokumenty**, druhá část – **shrnutí současného stavu** kultury a její podpory a třetí část – **vize a cíle/návrhy řešení**, kterou komentujeme společně s přílohou STRATEGIE, neboť spolu souvisí.

Část 1 - Vazba na strategické dokumenty

V části jedna (kap. 2) je obsažen přehled cílů a témat, které řeší koncepční dokumenty v oblasti kultury na úrovni státu (Státní kulturní politika) a Hlavního města Prahy (Konceptce kulturní politiky HMP). Na úrovni Městské části Praha 14, se Konceptce jako k referenčnímu rámci odkazuje zejména ke Komunitnímu plánu sociálních služeb. Zmíněné dokumenty jsou informativně představeny v obecných souvislostech, ale chybí promyšlení konkrétní vazby na problémy a témata, které řeší MČ v oblasti kultury.

Část 2 - Shrnutí současného stavu

V části dvě (kap. 3, 4) jsou shrnuty informace o kultuře a volném čase v MČ. Tato část přináší základní přehled o historickém kulturním dědictví a kulturním a kulturně volnočasovém dění. Obsahuje informace, které se týkají městskou částí zřizované kulturní infrastruktury, činnosti úseku kultury MČ a příspěvkové organizace Kvíz Praha 14. Informuje také o propagaci a celkových finančních prostředcích směřovaných do oblasti kultury, sportu a volného času, včetně grantového řízení. Shrnutí současného stavu je dobrým zdrojem informací a obsahuje přínosná kvantitativní vyhodnocení. Hlubší kvalitativní analýza však v Konceptci i v podkladových materiálech chybí. Chybí také hlubší analýza aktérů a aktivit na poli kultury, (zmapování jsou pouze žadatelé o granty MČ) a promyšlenější analýza cílových skupin. Zcela chybí mapování potřeb občanů na území MČ.

Část 3 - Vize a cíle / návrhy řešení

Třetí část (kap. 6) obsahuje formulaci Vize a Krátkodobých cílů. Vlastní STRATEGIE je obsažena v příloze s názvem Dlouhodobé cíle Konceptce rozvoje kultury, sportu a volného času na území městské části Praha 14 – akční plán.

Krátkodobé cíle obsažené v Konceptci se týkají těchto úkolů: nové koncepce grantové politiky pro oblast kultury, sportu a volného času, dále vytvoření nové metodiky cen a slev vstupného, sjednocení institucionálního zabezpečení kulturních, volnočasových a sportovních aktivit ze strany MČ a zpracování plánu údržby a rozvoje sportovišť a dalších odpočinkových ploch pro občany MČ. Úkol vytvořit novou koncepci grantové politiky, je zapracován v doporučeních dalšího postupu tohoto dokumentu. Téma rozvoje odpočinkových ploch atd. řeší MČ v samostatné studii. V tomto dokumentu s ním dále pracujeme v kontextu zkvalitňování veřejného prostoru.

Vlastní STRATEGII obsaženou v příloze tvoří šest dlouhodobých cílů: Podpora kulturních aktivit, Podpora kulturní výměny, Podpora rovného přístupu ke kulturním hodnotám, Podpora místních kulturních tradic, Podpora kulturních, sportovních a volnočasových aktivit jako prostředku ke kultivaci člověka, Sledování kvality a nabídky v oblasti kultury a umění. Tyto se dále dělí na dílčí cíle, k nimž jsou definovány termíny plnění, odpovědnosti a výstupy.

STRATEGIE trpí na úrovni cílů i dílčích cílů přílišnou všeobecností. Jak je patrné z názvů dlouhodobých cílů, pracuje s obecnými rámci, které jsou v oblasti kultury používány. V současné podobě prezentuje spíše status quo a jeho zlepšení, než že by přinesla invenční vizi a zajímavou změnu. Jedním z důvodů je pravděpodobně i to, že v analytické části procesu tvorby Koncepce nebyly realizovány důležité kroky, jejichž výstupy by zkonkrétnily obsah jednotlivých cílů a podcílů a dobře formovaly konkrétní aktivity a inovativní řešení. Máme na mysli zejména mapování potřeb občanů, mapování a zapojení aktérů na poli kultury v místě a širší skupiny expertů do diskuse, identifikace problémů, potenciálu a návrhů řešení.

Co se týče formální stránky věci, STRATEGIE je formulována na čtyři roky a v názvu deklaruje, že obsahuje „dlouhodobé cíle“ a zároveň je „akčním plánem“. Ve struktuře STRATEGIE vrstva konkrétních aktivit však v podstatě chybí. Jednak jako takové nejsou zmíněny, struktura obsahuje jenom cíle a dílčí cíle, a potom formulace dílčích cílů je na různé úrovni obecnosti, jsou spíše formulovány jako cíle nikoliv jako aktivity. U většiny dílčích cílů není definován konkrétní termín plnění, plnění je pouze „průběžné“. Výstupy jsou v návrhu ve většině definovány jako textové dokumenty, nikoliv jako konkrétní aktivity se zřejmým dopadem na dynamiku a interakci komunity. Domníváme se, že v tomto smyslu dokument není akčním plánem, jak deklaruje v názvu, jednoduše řečeno, „je málo akční“. Akční plán je obvykle dokument, který stanovuje konkrétní aktivity a kroky, jimiž bude dosaženo jednotlivých dílčích cílů v krátkodobém horizontu 1-3 roky. Dlouhodobé cíle ve strategických materiálech pak obvykle určují směr na 5-7 (nebo také 20) let. V tomto směru na dlouhodobé cíle většinou v průběhu období jejich trvání navazuje i několik akčních plánů, popřípadě jeden, aktualizovaný například každý rok.

Závěr

Lze tedy konstatovat, že Koncepce přináší dobré informace o aktuálním stavu kultury a kulturně volnočasových aktivitách v MČ, ačkoliv kompletní obraz bud ještě třeba doplnit. Nicméně ani v části vize a cíle, ani v části STRATEGIE, nepřináší skutečnou změnu a

výrazná kreativní a inovativní řešení, šitá na míru pro situaci MČ Praha 14, která by vyléčila potenciál kultury a umění pro zvýšení kvality života jejích obyvatel a budování identity MČ. Dokument také formálně spíše neplní funkci akčního plánu, jak deklaruje.

V tomto směru tedy doporučujeme stávající dokument Koncepce s plným názvem **Koncepce rozvoje kultury, sportu a volného času na území Městské části Praha** přejmenovat na **Zprávu o stavu a podpoře kultury, sportu a volného času na území MČ Praha 14**.

Obraz aktuálního stavu je ale třeba doplnit o analýzu a mapování aktérů a aktivit na poli kultury, promyšlenější analýzu cílových skupin a mapování potřeb občanů na území MČ. Na základě nových skutečností doporučujeme revidovat SWOT analýzu (identifikované silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby) v širší pracovní skupině nebo skupinách. Pracovní skupiny by měly zapojit experty a škálu místních kulturních aktérů do identifikace problémů, potenciálu a tvorby návrhů řešení. Jako součást další práce doporučujeme též realizovat srovnání a průzkum, uvedení do kontextu (benchmark) s jinými srovnatelnými oblastmi v Čechách i zahraničí. Zejména problematika sídlišť je fenomén, pro který lze najít a na základě místních specifik upravit, mnoho originálních nápadů realizovaných zejména v zahraničí, ale i v Čechách. Doporučujeme zároveň analýzu současného stavu celkově prohloubit s ohledem na témata identifikovaná v tomto dokumentu (veřejný prostor, potenciál sídliště Černý most ...) a celkově doplnit vrstvu kvalitativní analýzy.

Jako informační zdroj v další práci lze také využít dílčí analýzu Grantová politika městské části Praha 14 v období 2001 – 2010 (konkrétně kap. 1 a 3). Dílčí analýzu Obsah činnosti Kvíz Praha 14 a oddělení úseku kultury UMČ Praha 14 za rok 2010, doporučujeme využít jako zdroj informací a tvrdých dat, závěry doporučujeme revidovat na základě expertních návrhů, obsažených v tomto dokumentu.

Strategický dokument v oblasti kultury s nosnou a invenční vizí, který přinese skutečné benefity, bude reagovat na problémy a potenciál MČ a přinášet originální řešení na míru lze formulovat jedině na základě komplexního a kreativního procesu. Procesu, který bude jednak obsahovat důsledné kvalitativní analýzy stávajících prostředků podpory a stavu, originální pohled na cílové skupiny v místě a mapovat potřeby uživatelů. Propojí v diskusi a spolupráci experty, místní aktéry, veřejnou správu, občany i podnikatele. Paralelu pro takový proces lze hledat ve způsobu zpracování Komunitního plánu sociálních služeb v MČ.

Využití Koncepce a podkladových materiálů pro tento dokument

Dokument, který drží čtenář v ruce Koncepci využívá jako zdroj informací, které se týkají popisu aktuálního stavu, závěry činí vlastní. Tento dokument také nově usouvztahuje konkrétní témata, která v oblasti kultury a souvisejících řeší MČ, se strategickými a koncepčními rámci na úrovni HMP a MČ. Pro tyto účely byla vypracována studie Kultura v kontextu dalších koncepčních a strategických dokumentů MČ a Hlavního města Prahy. Závěry uvádíme v následující kapitole.

KULTURA V KONTEXTU DALŠÍCH KONCEPČNÍCH A STRATEGICKÝCH DOKUMENTŮ MČ A HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY (závěry)

Aby byl přístup k problematice kultury propojen s tématy, které řeší MČ Praha 14 a zároveň, aby byla identifikována témata, díky kterým MČ může hledat synergie s Hlavním městem Prahou, byly prostudovány koncepční materiály na úrovni MČ a koncepční a strategické materiály na úrovni Hlavního města Prahy, které se týkají přímo tematiky kultury a umění nebo oblastí souvisejících (sociální, veřejný prostor, rozvoj občanské společnosti). Dále byla hledána argumentační opora na úrovni zákona a politických dohod.

Dokumenty na úrovni HMP a MČ byly prostudovány v rámci studie, která je uvedena v příloze. Jako součást předkládaného materiálu uvádíme pouze nosné závěry.

Dokumenty byly zkoumány z hlediska:

- 1) **Identifikace problému, které jsou řešeny v oblasti kultury v MČ a v návaznosti na úrovni HMP**
- 2) **Identifikace problémů v jiných oblastech, na které kultura a umění mohou tvořivě reagovat a pomoci je řešit na úrovni MČ i HMP**
- 3) **Identifikace obsahových a systémových souvislostí a to i v návaznosti na potenciální synergie finančních i nefinančních zdrojů.**
- 4) **Inspirace řešeními, zásadami, a nástroji**

V argumentaci sledujeme jakou má MČ zákonnou povinnost v podpoře kultury, k čemu se ve střednědobém období zavázala a potom jak může nahlížet podporu kultury a umění synergicky nad rámec svých základních povinností a závazků tak, aby získala z podpory kultury a umění benefity pro svůj rozvoj.

Konkrétně byly prostudovány tyto dokumenty na úrovni MČ:

Komunitní plán sociálních služeb

Programové prohlášení Rady MČ, pro období 2011-2014.

Návrh Koncepce rozvoje kultury, sportu a volného času na území MČ Praha 14 (viz. samostatná kapitola)

Zběžně byl též prostudován materiál k tématice **Zdravé město**

Konkrétně byly prostudovány tyto dokumenty na úrovni HMP:

Zákon o Hlavním městě Praze

Statut hlavního města Prahy, a vyhláška č. 55, která vymezuje samostatnou a přenesenou působnost MČ.

Strategický plán Hlavního města Prahy,

Kulturní politika Hlavního města Prahy

Zákonná povinnost a politická dohoda

Jak vyplývá z průzkumu Zákona o HMP, statutu HMP a vyhlášky č. 55, která definuje samostatnou a přenesenou působnost MČ a Kulturní politiky HMP, je zřejmé, že stěžejní povinnost podpory kultury a umění nese a na sebe aktivně bere Hlavní město Praha. Městská část v souvislosti s jí svěřenou působností a povinností klade důraz na zapojení znevýhodněných sociálních skupin do kulturního a společenského života a na rozvoj volnočasových (tedy i kulturních a uměleckých) aktivit dětí a mládeže. V Programovém prohlášení rady na léta 2010 – 2014 si pak klade v bodě 4 mimo jiné za cíl: Vypracovat koncepci pro kulturu, sport a volný čas zohledňující potřeby občanů (4.1.) a dále: Vytvořit efektivní systém grantové politiky podporující kulturní činnosti městské části tak, aby byly naplněny potřeby občanů Prahy 14 a zároveň byl dle možností poskytnut prostor pro činnost neziskových organizací, občanským sdružením, uměleckým spolkům a církvím (4.2.). Navazuje tak na bod 9 Programu rozvoje MČ z předchozího volebního období.

MČ Praha 14 tedy nese určitou zákonnou povinnost, která se týká konkrétních cílových skupin, a na základě politické dohody se zavazuje ke koncepčnímu a efektivnímu přístupu v podpoře kultury. Z výše naznačeného je ale zjevné, že záleží jenom na ní, jak se ROZHODNE PRO KULTURU, jaké příležitosti pro svůj rozvoj a zvýšení kvality života svých občanů vzhledem ke svým specifickým dokáže v rozvoji kultury a umění pro sebe rozpoznat. Nakolik se dokáže inspirovat širšími souvislostmi a rámci, které zobrazují jak její vlastní koncepční dokumenty, které zachycují problémy a příležitosti na jejím území, tak strategickými a koncepčními dokumenty aglomerace Hlavní město Praha. Jaké inspiraci a progresivním trendům se otevře.

Studované dokumenty na úrovni MČ

V identifikaci problémů a potenciálu, které jsou řešeny v samotné kultuře, se lze opřít o dílčí analýzy a zjištění, obsažená v návrhu dokumentu Koncepce rozvoje kultury, sportu a volného času na území MČ Praha 14 (viz. samostatná kapitola). Zároveň městská část zatím nemá platný celkový strategický dokument rozvoje MČ (Program rozvoje městské části Praha 14 byl platný pro období 2007-2010). Co se týče identifikace problémů MČ, na které kultura může reagovat, pomoci je řešit, byla v tomto směru prozkoumána aktualizace Komunitního plánu sociálních služeb (a v souvislosti s ním i přenesená působnost MČ stanovená Statutem HMP a vyhláškou č. 55.). Zkoumáno bylo též a Prohlášení Rady MČ pro období 2010 – 2014.

Komunitní plán sociálních služeb

Komunitní plán se orientuje na pomoc potenciálně znevýhodněným cílovým skupinám obyvatel, které se ocitají se na kraji společnosti a potřebují její pomoc. Orientuje se jak na příjemce tak poskytovatele služeb.

Rozlišuje tyto cílové skupiny příjemců, kterým zároveň odpovídají prioritní oblasti členění aktivit. 1) zdravotně postižení, 2) senioři, 3) rodina, děti a mládež a 4) cizinci, menšiny a romské etnikum.

Koncepční materiál pro kulturu toto členění cílových skupin může využít, vzhledem k tomu, že oblast sociální je oblastí sousední a kulturní aktivity mohou být skvělou nabídkou a výrazně pomoci řešit některé problémy, kterým cílové skupiny čelí. Nicméně vzhledem k tomu, že primární účel materiálu pro kulturu je jiný, je potřebné zamyslet se nad dalšími cílovými skupinami, či jejich jiným členění, které by městská část skrze kulturní aktivity chtěla oslovit a po té realizovat analýzu jejich potřeb.

Může se jednat například o lidi pracující v domácnosti, nebo odbornou veřejnost žijící v místě nebo podnikatelský sektor s odpovědným vztahem k lokalitě etc.

V komunitním plánu lze nalézt styčné body v aktivitách a opatřeních, které se týkají podpory setkávání generací, klubové činnosti seniorů a rodin s dětmi a prevence jejich vyloučení. Dále volného času dětí a mládeže a prevence sociálně patologických jevů, integrace a překračování bariér u cizinců a menšin. A dále podpory komunitního života, aktivace občanské společnosti a aktivace mládeže a mladých dospělých pro službu v komunitě a dobrovolnou činnost.

Kultura a umění mají velký potenciál přitažlivým způsobem působit ve všech těchto oblastech. V zahraničí se pro aktivity na pomezí kultury umění a komunitně sociálních témat používají termíny jako „komunity arts“, Velká Británie, nebo „animace kultury“, Polsko. Uvádíme několik příkladů: Aktivity realizované mezioborovými týmy mohou být využity k mediaci vztahů mezi odlišnými etniky, které žijí na společném území: Sběr a textové zpracování příběhů konkrétních lidí z komunity pákistánských přistěhovalců a starousedlíků na hranici území obydlených jednotlivými komunitami, na jejichž základě vznikne divadelní představení, kterého se společně s profesionálními herci účastní i členové komunity. Nebo v terénní práci s mládeží: Komiksy zpracované s mladistvými závislými na drogách na základě jejich vlastního příběhu, pomoc jejich vtažení zpět do normálního života. Součástí volnočasových center pro mládež např. v Irsku jsou vybavené zkušebny a nahrávací studia, která umožňují teenagerům vlastní hudební tvorbu.

Participace na kultuře a umění a tvůrčím procesu jednoznačně dodává pocit sebevědomí, které sociálně vyloučené, nebo ohrožené skupiny obyvatel mnohdy ztratily. Participace na tvůrčím procesu a umožnění tvůrčí výpovědi a prezentaci před druhými dává pocit vlastní hodnoty, samostatnosti a mohoucnosti. Kultura a umění v těchto typech aktivit hrají roli bezpečné zóny, která není represivní ani primárně výchovná. Nebojí se kreativně vtáhnout výrazové prostředky popkultury, svět komunikačních technologií atd.

Studované dokumenty na úrovni Hlavního města Prahy

MČ je součástí aglomerace Hlavní město Praha, na kterou její funkce navazují. V argumentaci pro **koncepční synergii v oblasti kultury s Prahou a získávání finančních prostředků** může snadno využít v jejím **Strategickém plánu** deklarovaný klíčový důraz na polycentrický rozvoj města a smíšených funkcí lokalit, tedy včetně rovnoměrného rozložení kulturních

aktivit, stejně jako důraz na podporu identifikace občanů s místem. Dále velmi silný důraz na ohrožení monofunkčních sídlištních celků, které nemají smíšené funkce a jsou ve špatném technickém i estetickém stavu, nejsou přitažlivým místem k životu a jsou ohroženy mnoha negativními sociálně patologickými jevy. To jsou vše oblasti, ke kterým má kultura a umění co říci, a může výrazně napomoci jejich řešení, ostatně jak o tom mluví i dokument **Kulturní politiky HMP**. Vzhledem k budoucímu strategickému plánu MČ je zajímavé též sledovat, jakým způsobem je téma kultury začleněno do samotné stavby strategického plánu HMP. (Téma Kvalita života, Cíl L 5 s názvem Kultivace prostředí města, podpora rozmanitosti aktivit jeho obyvatel i návštěvníků)

Kulturní politiku HMP může MČ využít těmito způsoby:

- 1/ **navázat na ní a inspirovat se** a) vymezením pojmového rámce b) tematicky v těch prioritách KP, které se slučují s jejími místními specifiky a potřebami c) zformováním nástrojů kulturní politiky zohledňujícím místní specifika a potřeby.
- 2/ **podpořit** argumentaci pro **vlastní systémové změny** vedoucí k větší transparentnosti, kvalifikovanosti, institucionální nezávislosti a efektivitě a inovacím ve finanční i nefinanční podpoře kultury a umění.
- 3/ tam, kde HMP deklaruje potřebnost synergie s pražskými městskými částmi a kvalifikované rozložení podpory kulturního dění na celé území **vyžadovat spolupráci a naplnění deklarovaného** po HMP

V návaznosti na Kulturní politiku HMP (KP) městská část jednak může profitovat z faktu, že KP opakovaně zmiňuje důležitost provázanosti spolupráce s pražskými městskými částmi, a je dokumentem, který je opakovaně prodiskutován s odbornou veřejností a je pravidelně aktualizován. Ve střednědobých prioritách sleduje aktuální trendy v oblasti kultury a umění a její podpory, z nichž mnohé se týkají i témat, problematiky a potenciálu, které řeší MČ. Priorita 5. zmiňuje Rozvoj více zdrojového financování pražské kultury a umění (mimo jiné též zmiňuje **granty a jiné formy podpory městských částí**). Priorita 7. Podporu nabídky kulturního vyžití dětí a mládeže. Priorita 8. Podporu kulturních počinů, jež pomáhají integraci menšin a zapojují menšiny do aktivního kulturního dění v Praze. Priorita 9. Podporu kulturních projektů ve veřejných prostorech (site specific, obchodní domy, nákupní centra, nádraží apod.).

Zároveň KP usiluje o maximální transparentnost a odbornost přidělování veřejných financí a obsahuje velké množství inspirativních finančních i nefinančních nástrojů podpory kultury jako jsou: Financování institucí přímo zřizovaných hlavním městem Prahou, Projektové financování, Granty, Partnerství, Cena hlavního města Prahy za kulturní počin roku, Dary, Investice, Propagace Pražské kultury a památek, Účelové prostředky přidělované Městským částem.

Dá se říci, že Kulturní politika HMP je dokumentem, který kulturní veřejnost ostře sleduje, neboť Hlavní město Praha vynakládá po MKČR nejvíce prostředků na kulturu a umění. Celkově deklaruje 5% z celkového rozpočtu na kulturu, což je na základě rozpočtu HMP z roku 2011 (cca 55 miliard) rámcově asi 2,5 miliardy. Z toho cca 900 mil jsou neinvestiční

náklady a z toho 230 mil granty. 230 mil je 9% z celkových nákladů a 26% z neinvestičních nákladů. Ke grantům každý rok přibývá přes 70 mil na tzv. „partnerství“ HMP vybraným akcím, což dohromady s grantovým řízením činí kolem 300 mil na takzvané „kulturní aktivity“. (MKČR na takzvané kulturní aktivity vydává každoročně 355 mil.) Pro srovnání s MČ Praha 14, při odpovídající části rozpočtu cca 100 mil (rok 2011) 5% činí 5 mil Kč.

SOUČASNÝ STAV A PODPORA KULTURY V MČ PRAHA 14

Jako informační zdroj o současném stavu je v dokumentu využit návrh Koncepce rozvoje kultury, sportu a volného času na území Městské části Praha 14 a její dílčí přílohy. Další informace jsou čerpány z rozhovorů pracovního týmu. Současný stav popisujeme jednak skrze témata nastolená Konceptí, a jednak přinášíme témata nová. Příkladem je tematika Sídliště Černý most, ve které spatřujeme jedinečný potenciál pro Prahu 14 i ke zviditelnění v celopražském měřítku. Dokument využívá informace z koncepce, ale činí vlastní závěry.

Shrnutí t představuje **hlavní nástroje, které MČ využívá podpoře k kultury**, jsou jimi: vlastní aktivity oddělení kultury Úřadu městské části (UMČ), aktivity realizované skrze příspěvkovou organizaci Kvíz Praha 14 a grantové řízení. Dále se představuje **infrastrukturu a nástroje propagace a komunikace**, kterými MČ disponuje. Mluví o **aktérech na poli kultury a umění a cílových skupinách příjemců**. Vyhodnocuje **kulturní historické dědictví** a na straně druhé představuje **potenciál sídliště Černý most**.

Vycházejí z informací za rok 2010, celkové náklady na kulturu z rozpočtu MČ po odečtení příjmů činily: Grantové prostředky: 800 tis., Oddělení kultury UMČ: 756, 28 tis., Kvíz Praha 14 cca: 8 000 tis.

Kvíz Praha 14 p.o.

Kvíz p.o. je příspěvková organizace Městské části. Byla zřízena na základě úkolu (9.1.2) v Programu rozvoje městské části Praha 14 (pro období 2007-2010), se záměrem výrazně posílit profesionální zázemí podpory kultury a volnočasových aktivit, jehož absenci v mnoha ohledech vedení MČ vnímalo a vnímá.

Podle Dílčí analýzy, zpracované pro Koncepti, se Kvíz zaměřuje na tyto cílové skupiny: senioři, zdravotně znevýhodnění, veřejnost, rodiče, děti (do 15 let), menšiny. V oblasti kultury a kulturně volnočasových aktivit pořádá nebo spolupřádá aktivity, které lze tematicky shrnout pod tyto kategorie:

Klubová činnost (klub seniorů, občanského sdružení Cikne Čhave), **Kulturně vzdělávací akce** (akce základních škol a MŠ zejména soutěže a kulturní programy, přednášky), **Hudebně společenské akce** (akademie, plesy, hudební večery, koncerty atd.), **Vzdělávací aktivity** (taneční, jazykové kurzy, akce základních či pro základní školy apod.), **Pohádky** (pohádkové neděle a pohádková představení), **Divadlo pro děti** (divadelní představení pro děti), **Divadlo veřejnost** (divadelní představení pro dospělé), **Společenské akce jiného typu** (jedná se o křeslo pro hosta), **Ostatní** (soukromé akce, různé komerční akce a jiné).

Kvíz Praha 14 v Kulturním domě v Kyjích za rok 2010 zrealizoval 395 akcí (bez ohledu na realizátora), kterých se zúčastnilo 16.525 účastníků. Toto číslo je třeba brát s rezervou, neboť

v analýze nejsou rozlišeni originální a opakovaní návštěvníci. Přímé náklady na tyto akce činily 430.172 Kč a přímé výnosy činily 365.498 Kč. Celková dotace na KVIZ v roce 2010 vč. CVVI (bez Listů Prahy 14) činila 7.950 tis Kč . Celkově náklady na KVIZ pak činily cca 9 000 tis (s výnosy ze vstupného 600 tis a pronájmu 400 tis.).

Závěry

Kviz p.o. je jednak správcem jediného prostoru kulturního domu, který má MČ ve své přímé správě a může přímo ovlivnit vizi jeho fungování a jednak spravuje největší objem finančních prostředků, které jsou určeny z rozpočtu MČ na kulturní a kulturně volnočasové aktivity. (úsek kultury spravuje řádově 800 tis. Kč, na grantové řízení je určeno cca 800 tis. Kč) V tomto ohledu je třeba provést nezávislou analýzu, která se zaměří na efektivitu využívání prostoru a finančních prostředků a inovativnost programu, otevřenost komunitě a navrhne eventuelní změny v souladu s tímto dokumentem.

Sekce kultury v rámci úřadu MČ

Městská část také organizuje aktivity přímo, prostřednictvím oddělení pro kulturu UMČ. Oddělení kromě organizace aktivit také zabezpečuje výkon tajemnice Komise Rady m. č. Praha 14 pro kulturu a aktivity volného času a grantové komise pro oblast kultury a volného času. Dále spravuje grantové řízení; evidenci, údržbu a opravy plastik na území m. č., organizuje společenská setkání s kulturním programem pro jubilanty dožívající se 80 a 85 let a zajišťuje jubilejní svatby. Spolupracuje s NIPOS (Národní informační a poradenské středisko pro kulturu) a s nestátními neziskovými organizacemi.

Podle Dílčí analýzy se oddělení kultury zaměřuje na tyto cílové skupiny: senioři, teenageři, veřejnost, tělesně handicapovaní, rodiny s dětmi, děti, veřejnost. Aktivity lze tématicky zařadit pod tyto kategorie:

hudebně společenská akce (karneval, mikulášská nadílka), **Kultura a umění** (výstavy, koncerty vážné hudby), **kulturně volnočasová akce** (malování na chodníku), **kulturně vzdělávací akce** (recitační a výtvarné soutěže), **sportovně volnočasová akce** (turnaje, závody, sportovní hry), ostatní (dětské dny, trhy neziskových organizací, trhy, jubilea apod.)

Analýza uvádí, že za rok 2010 oddělení kultury samo, případně ve spolupráci s Kviz Praha 14, zrealizovalo cca 59 akcí (bez ohledu na realizátora), kterých se zúčastnilo cca 9 300 účastníků (přesný počet účastníků lze vzhledem k charakteru akcí těžko odhadnout). Přímé náklady na tyto akce činily 791.100,- Kč a přímé výnosy činily 34.820,- Kč. Celkové náklady oddělení pak činily hrubým odhadem 850 tis. za rok.

Závěry:

Z analýzy vyplývá, že kulturní aktivity realizované úřadem nejsou a nemohou být rentabilní z čistě finančního pohledu, což je dáno jejich povahou – převažují akce pro veřejnost bez vstupného. Nabízí se ovšem úvaha výrazně posílit servisní funkce úřadu v oblasti kultury a oslabit funkce realizační.

Grantová politika MČ

Grantový systém je jediným systémovým nástrojem podpory aktivit realizovaných občanskou společností na území MČ. Městská část Praha 14 podporuje činnost neziskových organizací na svém území cca od roku 2001. Na podporu sportu, kultury a volného času, za období (2001-2010) vyčlenila 8100 tis. Kč, přičemž roční dotace činí cca 800 tis. Kč. Z celkového počtu podaných žádostí o grant (508) bylo podpořeno rámcově 84%, celkem 64 žadatelů, celkově byly požadavky žadatelů o grant uspokojeny v míře cca 46 % z požadované částky.

Závěry:

Na tomto místě víceméně přejímáme některé závěry, které vplynuly z podrobnější analýzy obsažené v Dílčí analýze:

- městská část má dlouhodobou tradici v podpoře tělovýchovy, sportu a volného času
- nebylo jasné vymezení mezi kulturou a volným časem a sportem
- podpora výslovně kulturních projektů byla spíše sporadická
- nebyla hodnocena efektivita projektů
- nejsou jasná kritéria hodnocení žádostí o grant, při rozhodování o udělení podpory
- je vhodné uvažovat o nové koncepci grantové politiky

Z analýzy grantového řízení tedy vyplývá, že je vzhledem k nedostatečnému odlišení financí pro oblast kultury a umění a oblast sportu a volného času, většinou převládá podpora právě druhých dvou zmíněných oblastí. Je tedy nasnadě tyto dvě oblasti oddělit a zároveň vytvořit systém odborného a transparentního posuzování a hodnocení realizace (inspiraci lze čerpat z grantového řízení v sociálních službách na úřadu MČ), zvýšit tak kredibilitu systému. Městská část také může uvažovat o nových invenčních nástrojích finanční i nefinanční podpory a hledat pro ně partnery a další zdroje.

Infrastruktura

MČ vlastní Kulturní dům v Kyjích (spravovaný Kviz p.o.), který je obtížně dopravně dostupný a prakticky všechny prostory mimo hlavní sál jsou v dlouhodobém pronájmu na ubytovací a restaurační zařízení, není tedy možné je efektivně využít jako zázemí ke kulturním účelům (kapacita sálu 180 míst). Dále Galerie 14, která slouží zároveň jako zasedací síň zastupitelstva MČ (kapacita prostoru 80 míst). A CVVI, které do listopadu 2011 bylo vázáno využitím v souladu s projektem pro vzdělávání a veřejný internet. MČ dále stojí před úvahou o vybudování komunitního centra v Hloubětíně, jedná se o novostavbu ve fázi projektového záměru. Při mapování podnětů občanů se ukázalo, že obyvatelé Hloubětína by uvítali prostory pro komunitní činnost, zejména pro seniory. Na území Prahy 14 se nachází pobočka Domu dětí a mládeže Praha 9, na jehož funkce a program nemá MČ Praha 14 přímý vliv.

Závěry:

Je tedy zřejmé, že MČ Praha 14 nevlastní prakticky žádnou kulturní infrastrukturu. Vzhledem k této skutečnosti se více než nabízí promyslet využití veřejného prostoru pro kulturní a kulturně komunitní i umělecké aktivity a případný průzkum dalších prostor zejména v majetku Městské části. Případně navázat spolupráci s partnery jako jsou bytová družstva nebo nákupní zóna Černý most.

Komunikace a propagace

Městská část Praha 14 tradičně využívala základní informační a propagační kanály:

- Internetové stránky
- Listy Prahy 14
- Informační letáky
- Vývěsky městské části Praha 14

Celková visuální komunikace kulturních aktivit, není jednotná, vlastní ucelenou propagaci má Kviz p.o. Městská část nedisponuje žádnými výleповými plochami, také proto v roce 2010 začala využívat systém šesti LCD informačních tabulí. Kviz Praha 14 využívá také komerčně nabízené výleповé plochy. Městská část jako taková dosud neměla vlastní vizuální identitu spojenou se silným logotypem. Aktuálně vytváří nové logo i webové stránky a další návazné materiály.

Závěry:

Tím spíše že MČ nedisponuje vlastními propagačními nástroji ve veřejném prostoru, potřebuje vytvořit ucelenou představu a přitažlivý styl vizuální komunikace kulturních, volnočasových a vzdělávacích aktivit směrem k občanům. Jednotnou značku, která dlouhodobě získá pozornost občanů. Všechny dosud využívané nástroje musí být vyhodnocovány vzhledem k efektivitě a finanční náročnosti, popřípadě nahrazeny jinými.

Pakliže se městská část rozhodne výrazně zapojit kulturu a umění do budování své image, mělo by se to promítnout i do nových vizuálních materiálů. Při tvorbě vizuálního stylu a všech materiálů může MČ zohlednit nároky na kvalitu, inovativnost a kreativitu. Kultura a umění jsou silným komponentem, který buduje identitu a posiluje značku. MČ může využít kulturu a umění ke kreativní a přitažlivé komunikaci s občany.

Cílové skupiny, potřeby občanů, aktéři na poli kultury a umění

V dosud zpracovaném materiálu, který se týká současného stavu kultury, chybí hlubší a originální zamyšlení nad cílovými skupinami v souvislosti s řešeným tématem. Koncepce pracuje s těmito cílovými skupinami: Děti, s rozlišením věku, Senioři, Zdravotně znevýhodnění, Menšiny, Veřejnost. Rozlišení cílových skupin tak, kromě Veřejnosti, vychází z cílových skupin identifikovaných Komunitním plánem sociálních služeb, který ovšem slouží jiným cílům. V dokumentu také chybí hlubší sonda, která by zobrazila přehled a potenciál aktérů v oblasti kultury v místě a stejně tak chybí mapování potřeb a zájmu uživatelů, občanů.

Závěry:

Je jednoznačně třeba nově pojmenovat cílové skupiny, a realizovat mapování potřeb občanů, aby bylo jasné, pro koho zpracovávat nabídku a jaká je poptávka. Co se týče aktérů na poli kultury, základně lze čerpat z přehledu žadatelů o granty (viz dílčí příloha koncepce s názvem Grantová politika m.č. v období 2001 – 2010 v oblasti kultury, volného času a sportu). Nicméně tento obrázek nemusí zdaleka odpovídat realitě, neboť dosud nebyly v rámci grantových programů městské části formulovány takové nabídky, které by byly atraktivní pro progresivní profesionální subjekty, organizace či jednotlivce, z oblasti kultury a umění. (Nabídkou se myslí jak obsahové vymezení grantových programů, tak transparentní kritéria a profesionalita hodnocení z hlediska kompetentnosti hodnotitelů, stejně jako výše alokace finančních prostředků směřovaná přímo do oblasti kultury a umění.)

Kulturní a historické dědictví

Na území městské části Praha 14 se nachází dvě historické stavby se statutem památky. Románský kostel sv. Bartoloměje v Kyjích, založený a vysvěcený pražským biskupem Janem II. v roce 1227 a kostel sv. Jiří v Hloubětíně, který je z doby kolem roku 1364 (v roce 1695 byl barokně přestavěn a rozšířen a v roce 1892 byl pseudogoticky upraven). Jako další kulturně historické stavby je třeba zmínit mnohokrát přestavovaný „Hloubětínský zámek“ připomínající tudorovskou architekturu, který svou současnou podobu získal v 19. Století. Jako poslední Koncepce zmiňuje Starou hospodu, kde pobýval i císař Josef II. při velkých císařských manévrech v roce 1773.

Závěry:

Na území městské části se nachází několik památek, nicméně kulturně historické dědictví jak je obecně vnímáno (do 19.stol) na území MČ není dominantní. Jednoznačně ovšem sotjí za to pohled rozšířit a prozkoumat i architektonické dědictví 20. století, technické a průmyslové památky na území MČ a vytvořit nový pohled na sídliště Černý most a typické projevy socialistické architektury. Stejně tak by bylo zajímavé tematicky uchopit fenomén přechodu města do volné krajiny, který je zejména v sídlištní zástavbě velmi výrazný a zkoumat jej na základě nejaktuálnějších trendů i v souvislosti s historickými kontexty, například konceptem barokní krajiny, který se tomuto tématu věnuje. Dále prozkoumat venkovní mobiliář sochy a drobné památky, které jsou vděčnými objekty pro zastavení na vycházkách. Velmi zajímavé může být též propojení konceptu kulturního dědictví a přírodních míst a monumentů.

POTENCIÁL KULTURY A UMĚNÍ PRO ROZVOJ MČ PRAHA 14 (hypotéza)

Aby bylo možné odpovědět na otázku **Jaký je potenciál kultury pro rozvoj MČ**, je třeba se současně ptát **Jaký potenciál má MČ pro rozvoj kultury a umění**. Oba tyto pohledy je třeba sledovat, vzájemně jsou úzce provázané a na sobě vzájemně závislé.

Vzhledem k dobré dostupnosti centra a dalších MČ, MČ Praha 14 sice "nemusí" plnit žádné zásadní kulturní funkce (kvalitní nabídka kultury je dostupná v rámci aglomerace HMP). Na druhou stranu MČ Praha 14 nese určitou zákonnou povinnost, která se týká konkrétních cílových skupin, a na základě politické dohody se již zavázala ke koncepčnímu a efektivnímu přístupu v podpoře kultury.

Záleží tedy především na MČ, do jaké míry se ROZHODNE PRO KULTURU, jaké příležitosti pro svůj rozvoj dokáže v podpoře kultury a umění pro sebe rozpoznat.

Je zřejmé (a lze se opřít o jasné zahraniční i tuzemské zkušenosti), že **podpora kultury, a to jak komunitního charakteru, tak inovativních uměleckých projektů, může jednoznačně zvýšit kvalitu života v lokalitě a akcelarovat BUDOVNÍ IDENTITY MČ, POSÍLENÍ SPOLKOVÉHO A KOMUNITNÍHO ŽIVOTA, zmírnit problém DEFRAGMENTACE ÚZEMÍ, přispět ke zlepšení stavu VEŘEJNÉHO PROSTORU (především sídliště) a přispět k OSOBNÍMU ROZVOJI a SEBEREALIZACI obyvatel MČ.**

Aby bylo možné kulturu a umění instrumentalizovat (tedy začít ji koncepčně využívat jako nástroj či katalyzátor proměny MČ) je třeba zajistit cílenou a koncepční podporu kultury a umění, která bude výsledkem kvalitní diskuse o potřebách a rozvojové vizi MČ jako celku a to s občany, odborníky, veřejnou správou a zástupci byznysu.

Koncepční přístup k rozvoji kultury a umění na území MČ v souladu s aktuálními progresivními trendy může přinést tyto benefity:

- 1/ podíl kultury a umění na zvyšování kvality života obyvatel MČ
- 2/ interakce kultury a umění s problémy MČ - překonání zvykových stereotypů a nalezení tvůrčích řešení
- 3/ identifikovat a posílit jedinečný potenciál MČ, zvýšení přitažlivost MČ pro obyvatele i návštěvníky
- 4/ cílené a efektivní nakládání s veřejnými prostředky a využití dalších zdrojů
- 5/ upevnění vztahu a důvěry obyvatel a municipality
- 6/ prohloubení vztahu obyvatel k místu, kde žijí

Cílové skupiny

Jako zcela zásadní překážku hlubších úvah o rozvoji kultury v MČ lze považovat **absenci fundované analýzy cílových skupin ve vztahu ke kultuře a umění.**

Komunitní plán sociálních služeb však rozlišuje tyto cílové skupiny: 1) zdravotně postižení, 2) senioři, 3) rodina, děti a mládež a 4) cizinci, menšiny a romské etnikum. Komunitní plán se orientuje na cílové skupiny, které jsou potenciálně znevýhodněné, ocitají se na kraji společnosti a potřebují její pomoc.

Koncepční materiál pro kulturu toto členění může využít, vzhledem k tomu, že oblast sociální je oblastí "sousední" a kulturní aktivity mohou být skvělou nabídkou a výrazně pomoci řešit některé problémy, kterým cílové skupiny čelí. Nicméně je nutné provést jasnou definici cílových skupin, které by městská část skrze kulturní aktivity měla oslovit a realizovat analýzu jejich potřeb.

Nabízí se základní úvaha, že kultura a umění by měla mimo jiné cílit na ty, pro koho je nabídka kultury HMP hůře dostupná (děti, rodiče s dětmi, senioři) a obecně redukovat nutnost dojíždět daleko za kulturními aktivitami, které by se přirozeně měly odehrávat v místě bydliště. Dále je nutné uvažovat o dalších specifických skupinách, jako jsou např.: lidé pracující v domácnosti, odborná veřejnost žijící v místě nebo podnikatelský sektor s odpovídajícím vztahem k lokalitě.

Kulturní infrastruktura

MČ nevlastní ani nespravuje rozsáhlou kulturní infrastrukturu, což lze vnímat jako minus (tzn. nedostatek vhodných prostor) ale současně i jako strategickou výhodu neboť tak může minimalizovat zátěž plynoucí z udržování infrastruktury nebo dokonce investic do nové. **MČ může začít progresivním způsobem využívat to, co je k dispozici: nevyužívané/podvyužívané prostory v majetku MČ, veřejný prostor a společně s dalšími partnery hledat další cesty, např. využít nákupních center pro pořádání kulturních aktivit.**

Z toho pohledu je nasnadě důsledná revize záměru uvažované **novostavby KC Hloubětín** vzhledem k moderním kulturním a uměleckým potřebám a funkcím (ve spolupráci a diskusi s budoucími uživateli, promotéry a odborníky). Je třeba jasně definovat potřebnost záměru a efektivitu vynaložených prostředků.

Ve stejném duchu by bylo vhodné **revidovat a vyhodnotit činnost Kviz p.o.** a vytvořit strategii rozvoje/transformace této organizace.

Nejbližší spojenci - mapování aktérů na poli kultury a umění

Navázání komunikace s dalšími (potenciálními) aktéry na poli kultury a umění z řad občanského, neziskového a soukromého sektoru je nezbytným předpokladem dalšího postupu. Podpora vlastní činnosti občanů a zájmových skupin by měla být hlavní osou podpory kultury MČ. MČ by tak měla přirozeně **přenést část zodpovědnosti za realizaci kulturních aktivit na další partnery a stát se spíše koordinátorem a nabízet nezbytný servis pro jejich aktivity.**

Kultura a volnočasové aktivity, sport a vzdělávání

Je třeba též promyslet, jak uvažovat o souvislostech podpory kultury s podporou

volnočasových aktivit a sportu. Tato témata bývají zvykově tradičně propojena do společné strategie. Po výše zmíněných průzkumech je možné v tomto směru ale uvažovat o novém modelu strategie a nově definovat vzájemné vztahy v těchto oblastech v rámci strategických funkcí v MČ. Je možné stanovit například hypotézu, že pro oživení sídliště je třeba přitáhnout profesionální a inovativní kulturní a kulturně komunitní aktivity, které zároveň zvýší kvalitu již existujících volnočasových aktivit.

Významnou pozornost si též zaslouží styčné body kultury a vzdělávání (především předškolní, základní a střední) existuje zde mnoho přirozených styčných bodů a propojení těchto oblastí skýtá pro MČ značný potenciál.

Kultura a umění ve vztahu k problematice veřejného prostoru a sídlišť

Zatím chybí hlubší sociokulturní sonda do potenciálu využívání veřejného prostoru pro kulturní účely. Cenné by bylo provést srovnání s praxí a řešeními v jiných (srovnatelných) místech v ČR i zahraničí.

Lidé na sídliště jezdí až po práci a po zábavě "přespat". Tradiční představa o periferii je víceméně negativní. S přihlédnutím k zahraničním i tuzemským zkušenostem lze spatřovat velký potenciál ve využití kulturních a uměleckých aktivit ve veřejném prostoru ke změně zažitého stereotypu / hodnocení **periferie = horší, méně kvalitní, nehezské...** a proměnit jej v **periferie = jedinečnost, moderní, "trendy", "cool"**.

Tento přístup staví na proměně **atmosféry a smýšlení a umožňuje hledat novou atraktivitu /identitu** sídlištních celků, která mají tradičně spíše negativní konotace.

„Přijed’ za mnou na Čerňák, je tu skvělá nová kavárna spojená s dětským hřištěm a půjčovnou, děti si vedle můžou hrát na úžasném hřišti a potom si můžeme půjčit kola nebo brusle a jet se několik kilometrů projet“.

Toto je představa, za kterou jezdí lidé přes celou Prahu do Stromovky, nebo na Parukářku, proč ne na Prahu 14? A tak radikálně měnit atmosféru sídliště i představu o něm těch, kdo tam bydlí i z pohledu zvenku.

Lidé se dobře identifikují s něčím, na co mohou být hrdí, co je jedinečné, co je jenom u nich. Městská část má šanci skrze kulturní a kulturně komunitní aktivity a inovativní uvažování o „designu“ prostoru, objektů a mobiliáře sídliště Černý most zajistit originální počiny, se kterými se lidé budou moci identifikovat. Lidé se často stydí za to, že žijí na sídlišti: zejména stará sídlištní zástavba může znamenat nižší kvalitu bydlení, ale zejména nenabízí dostatek možnosti sociální interakce ve veřejném prostoru. Urbánní prostor není protkán místy k setkávání jako kluby, kavárnami, restauracemi, obchody, atd. jako v tradiční zástavbě. Toto vše fakticky i psychologicky patří nejspíš mezi důvody, proč i sama MČ považuje sídliště Černý most spíše za hendikepované. Považuje jej (a ono jím i je) za startovní bydlení, ze kterého lidé, kteří se etablojí, odcházejí.

Doporučujeme lépe prozkoumat a položit si otázku **zda je cílem snížit migraci, nebo zda je možné tento fakt využít a naopak na něm stavět svoji image.**

Zda je možné cíleně propagovat zejména sídliště Černá most jako „start up“, promyslet jaké cílové skupiny bude přitahovat a jaké speciální služby může MČ ve stylu „start up“ lidem nabídnout. Přitažlivé projekty a aktivity, možnosti seberealizace, originální sítí míst k setkávání vetkaná do neosobního a málo rozlišeného urbánního prostoru, který oplývá přebytkem místa a ve kterém je člověk spíše ztracen, jsou jistě významnými lákadly, se kterými se lze identifikovat, chlubit.

Shrnutí

Vzhledem k výše zmíněnému se doporučuje:

- 1) podporovat vlastní kulturní aktivity místních občanských iniciativ či skupin obyvatel, v návaznosti na volnočasové, sportovní a vzdělávací aktivity.**
- 2) podporovat aktivit ve veřejném prostoru a zahájit debatu nad možnostmi kvalitativní proměny veřejného prostoru**
- 3) podporovat originální kulturní a umělecké projekty na míru MČ (včetně projektů realizovaných subjekty nesídlícími na území MČ), které mohou přinést nové impulsy a pohledy.**

Jako startovací klíčový nástroj může být zvolen promyšlený systém grantové podpory, který bude specificky zohledňovat oblast kultury a umění a obsahově bude navazovat na diskusi o možnostech využití kultury a umění při zvyšování kvality života v MČ jako celku.

DOPORUČENÍ DALŠÍHO POSTUPU pro krátkodobý horizont (od roku 2012)

V **krátkodobém horizontu** navrhujeme za stávající výše alokace finančních prostředků zvýšit efektivitu, kvalitu a kredibilitu současných nástrojů podpory kultury kterými jsou : kulturní dům v Kyjích spravovaný Kvíz p.o., revidovat granty v oblasti kultury, volného času a sportu, akce sekce kultury odboru komunikace s občany. A zároveň je obohatit o další nástroje a aktivity a přístupy, které umožní nízkonákladovou realizaci a lepší propagaci akcím pořádaným občanským sektorem a komunitou, inovativní a invenční pohled na problematiku sídlišť a aktivity, které přinášejí nové know how nové a zviditelňujícím městskou část v celopražských tématech.

1 - Transformace městské příspěvkové organizace Kvíz p.o.

Cíl: vyšší efektivita a dynamika programu i nakládání s prostorovým, časovým využitím a fin. prostředky, zvýšení kvality služeb

- 1) Začít pracovat na proměně městské příspěvkové organizace Kvíz p.o. na Kvíz o.p.s ve spolupráci se zkušenými partnery - zadat studii proveditelnosti. Otevřít budovu kulturního domu v Kyjích v maximálně variabilním, časově a prostorově maximálně efektivním a flexibilním způsobem veřejnosti. A to jak inovativním programem, který pokryje co nejširší spektrum cílových a zájmových skupin, tak jednoduše tím, že veřejnost bude moci za výhodných podmínek iniciovat a realizovat vlastní aktivity.
- 2) Již v roce 2012 nastavit část finančních prostředků projektově pro inovativní a participativní kulturní, umělecké a kulturně komunitní a volnočasové aktivity (doporučeno minimálně 300 tis Kč z rozpočtu p.o.).

Odůvodnění: Jak je již zmíněno výše v případě proměny na nezávislou servisní organizaci pro oblast kultury lze předpokládat transparentnější a efektivnější chod organizace, větší flexibilitu a dynamiku programu a využití objektu, snazší a motivovanější spolupráci s veřejností a místními sdruženími i neformálními skupinami, vyšší efektivnost vynakládání finančních prostředků, možnosti více zdrojového financování a samostatných projektů. Zároveň proměna p.o. na nezávislou organizaci sleduje trendy na úrovni HMP i v jiných MČ.

2 - Spolupráce s nezávislými subjekty a občany, aktivace komunity

Cíl: Vytvořit kvalitní, inovativní finanční i nefinanční nástroje podpory kultury a umění a kulturně komunitních a volnočasových aktivit na území MČ, které budou pokrývat potřeby komunity a reagovat na potřeby MČ.

Zohlednit nová témata jako jsou aktivity ve veřejném prostoru, otevřít se i inovativním uměleckým a kulturně komunitním projektům, které mohou přinést neotřelé impulsy a zajímavým způsobem interpretovat urbánní, estetickou či demografickou problematiku MČ, specificky sídliště Černý most. Zajistit těmto nástrojům vysokou uživatelskou přívětivost a kredibilitu, odborným a transparentním posuzováním s jasným systémem a pravidly. Posílit tak přitažlivost MČ i pro profesionální aktivity. Zajistit kvalitní a přitažlivou komunikaci těchto nástrojů směrem k veřejnosti a občanskému sektoru.

Grantové řízení

1) Konkrétní část prostředků v rámci grantového řízení v oblasti kultury a volného času vyhradit pouze pro kulturní, umělecké a kulturně komunitní či volnočasové aktivity. Doporučeno minimálně 30 % z celkové alokace.

2) Zajistit odbornost a transparentnost posuzování projektů v grantovém řízení

3) Provéřit možnost realizovat grantové řízení dříve a možnost přidělení finančních prostředků organizacím co nejdříve v kalendářním roce, zvýšit tak uživatelskou přívětivost a napomoci rozložení realizace projektů i do první poloviny roku. Zároveň navázat na termíny grantových řízení MKČR a HMP.

4) Výhledově rozšířit grantové řízení o prostředky, které umožní do grantových kritérií zařadit významné plus pro projekty, které se ucházejí o finanční podporu, či jsou již k datu uzávěrky grantového řízení na MČ podpořeny ministerstvem kultury, nebo hlavním městem Prahou. Nad rámec stávajícího tak umožní stáhnout na území MČ zajímavé a inovativní projekty, které významně obohatí kvalitu života v MČ a jsou jí přímo šité na míru. Nebo přilákat na své území projekty celopražského významu. Akce ve veřejném prostoru, festivaly, konference, semináře. Tato kritéria zohlednit už v grantovém řízení v roce 2012.

Odůvodnění: v programovém prohlášení rada městské části deklaruje zájem "Vytvořit efektivní systém grantové politiky podporující kulturní činnosti městské části tak, aby byly naplněny potřeby občanů Prahy 14 a zároveň byl dle možností poskytnut prostor pro činnost neziskových organizací, občanským sdružením, uměleckým spolkům a církvím." Zpráva o stavu kultury přináší data o tom, že ve společném grantovém řízení se sportem je převážná část prostředků věnovaná aktivitám sportovním. Inovativní aktivity přiláká jedině deklarace, že městská část je otevřená novým projektům a umí projekty odborně posoudit (s odborným posuzováním má MČ z zkušenost z grantového řízení pro sociální služby).

Pronájmy infrastruktury a využívání veřejného prostoru

1) Zajistit aktivní systém zvýhodněných pronájmů prostor ve vlastnictví MČ aktuálně využívaných pro kulturu na neziskové kulturní, umělecké a kulturně komunitní akce, které jsou organizovány zejména místní komunitou a mají důležitý dopad v místě, či představují nové a inovativní projekty, které obohacují život MČ.

2) Zmapovat další prostory ve vlastnictví městské části, které by mohly potenciálně být využity za výhodných podmínek pro kulturní a kulturně komunitní aktivity.

3) Zmapovat veřejné prostory vhodné pro konání kulturních, uměleckých a kulturně komunitních, vytvořit nízkoprahový systém jejich využití a propagovat informace směrem ke komunitě.

Odůvodnění: městská část aktuálně disponuje velmi omezenou infrastrukturou, proto je zkoumán potenciál veřejného prostoru pro kulturní a komunitní dění, zároveň je třeba hledat další potenciální prostory, které by mohly sloužit jako dílny, klubovny, zázemí ...

Kulturní dílna " Začneme společně!"

Jedná se o nástroj nefinanční podpory, jako nízkoprahový systém půjčování inventáře a techniky ve vlastnictví MČ pro **1/realizaci a kulturně komunitních akcí** v kombinaci s nabídkou **2/ propagačních nástrojů kulturních i kulturně komunitních akcí**. (Zajistit lidské a informační zdroje v rámci úřadu MČ /nebo Kviz p.o./ i efektivně propagovat směrem ke komunitě.)

Odůvodnění: jde o snížení nákladů organizátorům zejména kulturně komunitních akcí a motivovat je tak jejich realizaci ve vyšší míře. Současně jde o výraznou stimulaci vlastních kulturních aktivit občanů, podporu spolkového života apod.

Nové finanční zdroje

V návaznosti na zvolená témata a priority a konkrétní záměry mapovat nové finanční zdroje domácí i zahraniční fondy, zdroje na úrovni EU, začít jednat o synergiích a finanční i nefinanční spolupráci s HMP, tam kde MČ zobrazuje celopražská strategická témata,

související s kulturou a uměním a zvyšováním kvality života obyvatel na území MČ a tam, HMP deklaruje spolupráci s MČ. Navázat komunikaci s partnery z podnikatelského sektoru, kteří mají zájem na rozvoji MČ a cítí svoji společenskou zodpovědnost jako potenciálními sponzory. Promyslet využití zdrojů z hazardu pro oblast kulturních, uměleckých a kulturně komunitních a kulturně volnočasových aktivit.

Vedle grantového systému je též možné vytvořit nové finanční i nefinanční nástroje podpory kultury. Například nízkoprahové nástroje jako mikro granty, nebo různé typy nefinanční podpory, které mohou iniciovat velký počet drobných aktivit realizovaných různými skupinami a komunitami na území MČ. Zohlednit tak například jednotlivé lokality MČ (Černý Most, Hloubětín, Kyje, Lehovec, Hostovice, Jahodnice), nebo cílové skupiny. V tomto směru je možné se inspirovat nadacemi, které cílí na podporu občanské společnosti nebo rozvoj komunity. Lze s nimi navázat kontakt, popřípadě nástroj společně vytvořit a zvýšit mu tak kredibilitu. MČ může saturaci nových programů zajistit restrukturováním svého rozpočtu na kulturu a volný čas, nebo hledat partnery, zdroje se nemusí rekrutovat z jejího rozpočtu.

Odůvodnění: pokud se MČ bude chtít na kulturu a umění více zaměřit, bude v další fázi potřebovat reorganizovat stávající finanční i nefinanční nástroje, a ve druhé fázi získat i další finanční prostředky mimo rozpočet MČ či na základě koncepčního přístupu a argumentace jasných přínosů motivovat reorganizaci některých příjmů.

3 - Krása - nová identita sídlišť

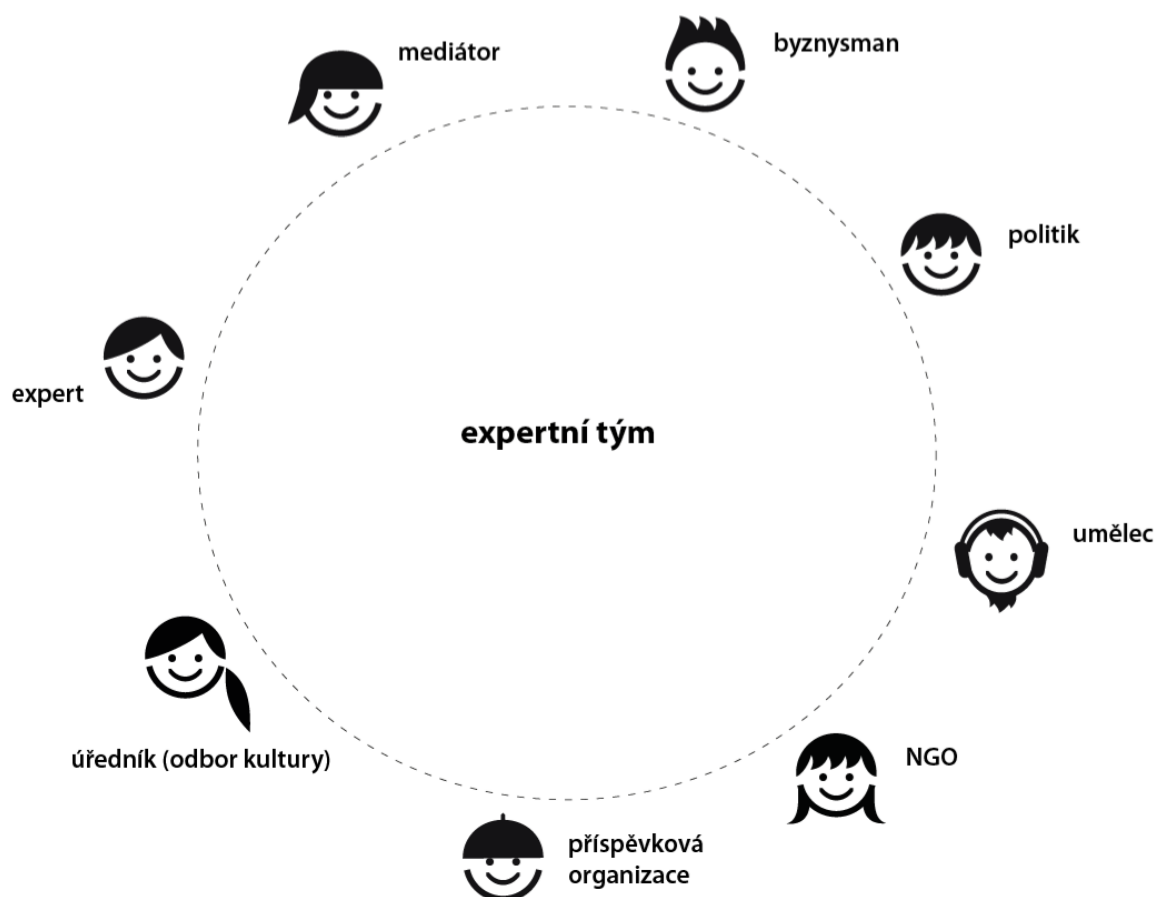
Cíl: V rámci budování identity a image MČ tematizovat KRÁSU ve vztahu k sídlišti Černý most. Otevřít se inovativním uměleckým a kulturně komunitním projektům ve veřejném prostoru, které mohou přinést neotřelé impulsy a zajímavým způsobem interpretovat urbánní, estetickou či demografickou problematiku sídliště, dále problematiku nákupních zón a obchodních center. Využít kultury a umění k budování nové image problematické městské části a zviditelnit tak městskou část v celopražských tématech.

Odůvodnění: Běžnou součástí vnímání sídliště z dob totality ve společnosti je „ošklivost“, nízká estetická a pobytová kvalita a to jak samotných panelových domů „paneláků“, tak veřejného prostoru, který je obklopuje. Zároveň významná stavba moderní architektury, se kterou je sídliště spojováno, je stanice metra B s názvem Rajská zahrada. V této návaznosti a v opaku ke zmiňované „ošklivosti“ nabízíme k průzkumu pojem KRÁSA, PŮVAB. Jakou zde zle spatřit krásu? Jakou sem lze přinést krásu? Co je na sídlišti krásného? Bydlí krásu v paneláku? Velké sídliště ohrožené sociálně patologickými jevy a nízkou kvalitou života je jednoznačně tématem, které je strategicky významné na celopražské úrovni. A může být pro MČ právě tím, tématem, které vzbudí celopražskou pozornost a zároveň i bude atraktivní pro umělce.

4 - Pracovní skupiny pro jednotlivá "kulturní" témata

Cíl: Vytvořit poradní expertní orgán se zaměřením na konkrétní téma, v kterém budou reprezentanti z veřejného, neziskového i soukromého sektoru, umělci a kulturní promotéři z místa.

Odůvodnění: Smyslem expertního týmu je zajistit názorovou různost a diskusi nad tématy napříč celým spektrem aktérů v kultuře pro dané téma. Expertní orgán je předpokladem spolupráce a propojení zájmů a stanovení styčných bodů veřejného, neziskového i soukromého sektoru. V neposlední řadě pak tým garantuje kontinuitu v procesu tvorby "kulturní strategie".

5 - Komunikační strategie pro kulturu

Cíl: vytvoření a marketing značky "Praha 14 krásná a naše" (prac. název) a vytvoření komplexního systému informačních kanálů využitelných pro kulturu a umění

Odůvodnění: Vytvoření kvalitních komunikačních kanálů směrem k obyvatelům, aktérům v oblasti kultury i jejím "uživatelům" je nezbytným předpokladem dalšího postupu a úzce souvisí s potřebou aktivizovat místní komunity a zahájit dialog na podobami rozvoje kultury v MČ.

DOPORUČENÍ DALŠÍHO POSTUPU ve střednědobém horizontu (2012-2014)

Příprava a realizace "Strategie rozvoje kultury a umění MČ Prahy 14" participativním způsobem

Klíčovým krokem k dlouhodobému rozvoji podpory kultury a umění a jejímu využití ke zvýšení kvality života na území MČ je realizace "strategie rozvoje kultury a umění". **Tato strategie se stane integrální součástí budoucího strategického plánu rozvoje MČ Prahy 14 a umožní synergie mezi kulturou a dalšími rozvojovými oblastmi.**

Tvorba této strategie by měla být realizována participativním způsobem s účastí veřejnosti, v synergii s kulturní politikou Hlavního města Prahy a v úzké návaznosti na vlastní koncepční dokumenty MČ Prahy 14.

Odůvodnění: K vytvoření koncepčního materiálu se zavázala programovým prohlášením rada MČ. Strategický dokument městské části umožní efektivně, koncepčně a progresivně reagovat na konkrétní potřeby občanů, sledovat směr / vizi, naplňovat cíle a efektivně vynakládat veřejné prostředky. Koncepční přístup / strategický dokument umožňuje odpoutání se od zvykového a automatického směrem ke koncepčnímu a strategickému. Koncepční materiál zároveň umožní městské části cíleně vyhledávat další finanční zdroje včetně soukromého sektoru a lepší dostupnost čerpání fin. prostředků jak z HMP, tak napojení na Evropské zdroje. (Koncepční materiály obecně jsou buď podmínkou, nebo významným plusem v čerpání finančních prostředků)
Strategický dokument vytváří platformu pro spolupráci mezi veřejným, občanským, neziskovým a soukromým sektorem. Bez navázání této úzké spolupráce je dlouhodobý rozvoj kultury a umění nemyslitelný.

MČ Praha 14 jasně dává najevo připojením k projektu Zdravé město, že si je vědoma obrovské důležitosti sladit řízení a investice do rozvoje území s řešením konkrétních problémů a potřeb občanů. V rámci zvyšování kvality řízení má MČ zpracovanou metodiku zapojení občanů do důležitých rozhodovacích řízení. Tvorba koncepčního materiálu pro oblast kultury by se touto metodikou měla řídit a zároveň ji může obohatit o kreativní prvky tak, aby zvýšila atraktivitu procesu pro různé cílové skupiny a lépe tak aktivovala komunitu. Kreativní participativní proces pak může mít jak výstupy v podobě kulturních aktivit, které budou poutat pozornost komunity a vytvářet procesu i jeho realizátorovi dobrou a zajímavou

image, tak "tvrdá" data, která budou použita pro tvorbu samotného koncepčního dokumentu pro oblast kultury.

Je jednoznačné, že příprava "strategie pro kulturu" je komplexní a dlouhodobý proces.

Projednávání s veřejností i experty (v pracovních skupinách, na veřejných setkáních) je klíčové pro celkovou udržitelnost podpory kultury a umění v MČ.

Tvorba "strategie" je syntetickým procesem, který vyžaduje dostatečné vstupní podklady. Níže proto uvádíme "balíček" aktivit, který shromáždí nezbytná data potřebná pro formulaci rozvojového potenciálu, následné formulace vizi a přípravu strategie. Aktivity však lze chápat i odděleně, každá aktivita je specifickým krokem směrem k tvorbě strategie.

A) Rozvojový potenciál kultury v MČ

Průzkum všech relevantních strategických dokumentů a programů, do kterých je městská část zapojena (jako je „Zdravé město“ a další), s cílem nalézt styčné body "kultury" s dalšími oblastmi života a formulovat rozvojový potenciál kultury.

Formulování vize v oblasti kultury by mělo být propojeno v kontextu s komunitním a sociálním plánem, stejně jako plánem pro rozvoj veřejného prostoru. Je také důležité vést v patrnosti klíčové ekonomické aktivity v lokalitě, se kterými lze spolupracovat buď ve smyslu sponzoringu, nebo poskytnutí prostoru, nebo naopak podpory jejich rozvoje zkulturněním prostředí.

B) Zmapování aktérů v oblasti kultury v místě

Základně se dá čerpat z přehledu žadatelů o granty. Nicméně je nasnadě formulovat hypotézu, že tento obrázek nemusí zdaleka odpovídat realitě, neboť dosud nebyly v rámci grantových programů městské části formulovány takové pobídky, které by byly atraktivní pro progresivní profesionální subjekty, organizace či jednotlivce, z oblasti kultury. (Pobídkou se myslí jak obsahové vymezení grantových programů, tak transparentní kritéria a profesionalita hodnocení z hlediska kompetentnosti hodnotitelů, stejně jako výše alokace finančních prostředků směřovaná přímo do oblasti kultury a umění.)

C) Srovnání s relevantními oblastmi v Čechách i zahraničí (studie/ konference / umělecké symposium).

Cílem aktivity je srovnání, jak problematiku řeší jinde v ČR i v zahraničí. Současně skrze zapojení expertů a odborné veřejnosti budou nashromážděny podněty a originální nápady na řešení konkrétní situace v Praze 14. Jako součást konference lze uvažovat i výstupy v podobě uměleckých intervencí do veřejného prostoru, které pomohou budovat mediální publicitu a mohou přitáhnout zájem veřejnosti z místa. Ideálně realizovat již ve spolupráci s profesionálními lokálními aktéry v oblasti kultury, které taková akce přitáhne spíše než běžný participační proces.

D) Vyhodnocení funkce městské infrastruktury na základě stanovené vize a cílů.

Určitě se nabízí provést revizi naplánovaných funkcí uvažované novostavby KC Hloubětín

vzhledem k moderním kulturním a uměleckým potřebám a funkcím a to ve spolupráci s budoucími uživateli, jak občany, tak odborníky stran profesionálních progresivních provozovatelů. Další otázkou je kreativní průzkum nových prostor jak ve veřejném tak v soukromém majetku pro využití na kulturní či kulturně komunitní aktivity nebo inovativní úvahy o nízkonákladové doplnění infrastruktury na základě průzkumu potřeb a rozvojové vize MČ a diskuse s odborníky.

AKČNÍ PLÁN pro období 2011 - 2013

2011

1) úprava a doplnění grantového systému (zohlednit nová témata ve vztahu ke kultuře a umění) pro rok 2012.

do 27. listopadu 2011

2) posouzení Plánu rozvoje KVIZ Praha 14 pro rok 2012 včetně revize modelu fungování.

listopad/prosinec 2011 - realizace do konce ledna 2012

3) Provést základní monitoring finančních zdrojů využitelných pro kulturu, veřejný prostor a realizaci "strategie kultury".

(Jaké možnosti fundraisingu městská část PHA 14 má, na úrovni nadací, jiných org. státní správy, dále HMP, podnikatelé, výnosy z hazardu v perspektivě úkolů pro rok 2012/2013)

listopad/prosinec 2011

2012

Průběžné úkoly:

- **Zahájit přípravu a realizaci procesu tvorby "strategie kultury"**, průběžně sbírat data, nápady, postřehy, hypotézy, které poslouží k tvorbě strategie
- **Uvedení a marketing značky "Praha 14 krásná a naše" (prac. název)**, vytvoření komplexního systému informačních kanálů využitelných pro kulturu a umění
- **Spustit projekt "Začněme společně!" (prac. název) jakožto pilotní kulturně-komunitní projekt pro rok 2012** (v souvislosti se značkou "Praha 14 krásná a naše")
- **Zrealizovat Symposium/ konferenci /festival "Praha 14 krásná" (prac. název) jako vrcholnou událost roku 2012**, kde budou prezentovány mezivýsledky a současně získány další poznatky. Eventem bude zahájen vrcholná fáze procesu tvorby "strategie kultury" (především pracovní skupiny a zapojení veřejnosti). Současně akce zviditelní Prahu 14 v celopražském měřítku (zapojení do celopražské akce "Zažít město jinak")..

Konkrétní úkoly v čase:

1) Ustanovení pracovní skupiny za účelem nastartování tvorby "strategie kultury"

leden/únor 2012

2) Zahájit přípravu projektu "Začněme společně!" (prac. název)- alokovat lidské zdroje

leden 2012

3) Zahájení přípravy symposia "Praha 14 krásná" (prac. název) - tvorba základní koncepce, finanční zajištění, partneři, termín, propagace atd.

leden 2012

4) Zahájit přípravu značky "PHA 14 krásná a naše" (prac. název)

leden 2012

5) Provést mapování infrastruktury - s cílem vytvořit systém zvýhodněných pronájmů pro kulturní účely

únor-březen 2012

6) Uspořádat pracovní setkání s cílem provázat vznikající koncepci tvorby dětských hřišť a provázat úvahy o veřejném prostoru s urbanistickou studií (urbánní dominanty, stezky apod) a plánem sociálních služeb

únor/březen 2012

7) Veřejné spuštění "Začněme společně!" (prac. název) a představení značky "PHA 14 krásná a naše" (prac. název)

duben 2012

8) Symposium/ konference / festival "Praha 14 krásná" (prac. název)

září 2012

9) Tvorba "strategie kultury" - fáze I - pracovní skupiny

září - prosinec 2012

2013

Průběžné úkoly:

- Dokončit proces tvorby "strategie kultury"
- Pokračovat v budování vztahu s komunitou (upevnění důvěry v nastartované procesy), marketing dovnitř i ven

Konkrétní úkoly v čase:

1) doplnění projektu "Začněme společně!" (prac. název) o systém nízkoprahových minigrantů (v návaznosti na aktualizovaný grantový systém pro rok 2013

leden 2013

2) Tvorba "strategie kultury" - fáze II - pracovní skupiny + připomínkování veřejností

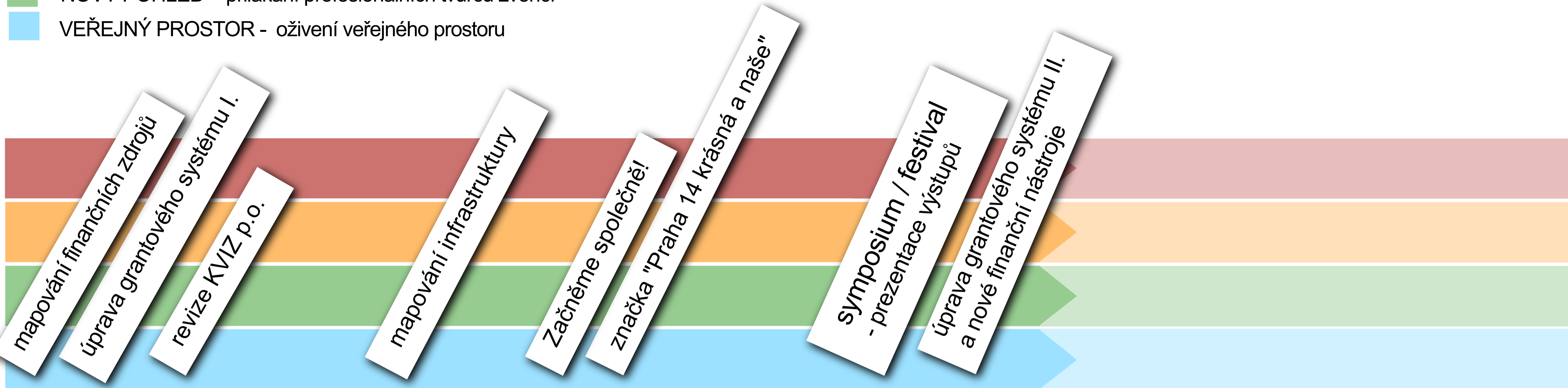
leden - duben 2013

3) odevzdání Pracovní verze "strategie kultury"
květen 2013

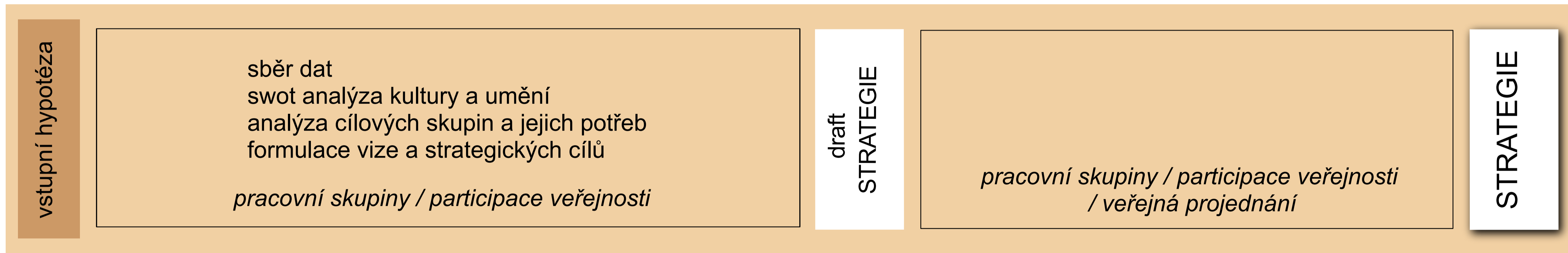
4) odevzdání Finální verze "strategie kultury" ke schválení v zastupitelstvu
podzim 2013

- SERVIS - aktivizace místních obyvatel a podpora jejich kulturních a volnočasových aktivit
- NEJBLIŽŠÍ SPOJENCI - zmapování a navázání spolupráce s tvůrci a aktéry v kultuře v místě
- NOVÝ POHLED - přilákání profesionálních tvůrců zvenčí
- VEŘEJNÝ PROSTOR - oživení veřejného prostoru

AKTIVITY

TVORBA STRATEGIE

DALŠÍ ROZVOJOVÉ OBLASTI MČ PHA 14

2011

2012

2013